

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра української мови і літератури

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Для напрямку/спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література),
035.01 Філологія (Українська мова та література)

Автор:

доцент кафедри української мови
і літератури Гурдуз А. І.

Затверджено на засіданні кафедри від «29» серпня 2018 р.

Миколаїв – 2018

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____

Н. І. Василькова

5 вересня 2018 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Українська мова та література;

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 «Філологія»

035.01 українська мова та література

освітня програма Українська мова і література

Миколаїв – 2018

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Гурдуз Андрій Іванович, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол від “29” серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри
української мови і літератури _____ (Філатова О. С.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «05» вересня 2018 року
Голова навчально-методичної комісії університету _____ Василькова Н. І.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни „Історія світової літератури” складена Гурдузом А. І. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальностей 014.01 Середня освіта (Українська мова і література); 035 «Філологія» 035.01 українська мова та література.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є своєрідність літературного процесу періоду античності, його особливості, репрезентативні літературні твори митців указанного періоду.

Міждисциплінарні зв'язки: комплекс літературознавчих і мовознавчих дисциплін, історія, етнографія, психологія, філософія.

Програма навчальної дисципліни складається з таких кредитів:

Кредит 1. Література Давньої Греції

Кредит 2. Театр у Давній Греції

Кредит 3. Література Давнього Риму

1. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Історія світової літератури» є ознайомити студентів з найвагомішими творчими здобутками і тенденціями розвитку літературного процесу античності; законами естетики і поезики названого мистецького періоду, акцентуючи увагу на аспектах традиції й новаторства, міжлітературних зв'язках; посилювати акцент щодо питань розвитку художньої свідомості, майстерності, естетичного і морального потенціалу літератури античності, рецепції її мистецьких набутоків вітчизняною культурно-літературною системою;

виховання у студентів почуття власної гідності, потреби в читанні, інтерес до художнього слова, формування формування естетичних смаків, високої загальної та читацької культури.

1.2. Завдання:

- ознайомити студентів з найвагомішими творчими здобутками літератури періоду античності;
- закріпити знання літературознавчих понять;
- розкрити характерні особливості індивідуального стилю митців;
- вдосконалювати вміння студентів аналізувати й зіставляти художні твори та явища всього жанрово-видового спектру;
- підвищувати рівень знань студентів зі світової культури і літератури вказаного періоду;
- забезпечити максимально повне володіння студентами фактичним матеріалом з курсу, а також їх термінологічну грамотність;
- спрямовувати увагу на ознайомлення з кращими зразками перекладів античних творів українською мовою;
- формувати вміння та навички практики наукової роботи студентів під час виконання ними рефератів і доповідей з питань, відведених на самостійне опрацювання, тощо;
- розвивати художній смак і творчу уяву студентів.

Передумови для вивчення дисципліни: обізнаність із предметною галуззю та розуміння професійної діяльності; вміння здійснювати аналіз зарубіжних художніх творів жанро-видового спектру, оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом літературознавства. Курсу «Історія світової літератури» властиві зв'язки з теоретичними та спеціальними теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклу – «Методологія та організація наукових досліджень», «Історія української літератури», «Теорія літератури».

– Робоча програма навчальної дисципліни складається з 3-х кредитів.

Результати навчання:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

- уміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом літературознавства; здійснювати літературознавчий аналіз художніх творів світової літератури;
- здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі філології та динаміки її розвитку;
- здатність проведення досліджень на належному рівні.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальні компетентності:

1. Здатність до навчання.
2. Здатність працювати самостійно, готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень.
3. Здатність до аналізу і синтезу.
4. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
5. Здатність застосовувати знання на практиці.

II. Фахові компетентності:

- Знання складові літературного процесу античності, визначальні явища і жанри цього мистецького періоду.
- Здатність визначати риси поетики творів античності; теоретичні аспекти функціонування відповідної термінології, наводити приклади втілення в конкретних художніх текстах.
- Уміння висловлювати особисте ставлення до проблем, що порушуються в художніх творах, аргументувати свою точку зору прикладами і цитатами з текстів; пояснювати соціоісторичні, культурно-філософські та естетичні чинники розвитку художньої літератури.
- Знання термінологічний апарат навчальної дисципліни.
- Володіння навичками аналізу літературних творів у єдності змісту та форми.
- Знання закономірності пошуків засобів художньої виразності, естетичних орієнтирів доби.
- Уміння встановлювати співвідношення загальних явищ літературного процесу зі специфікою окремих видів та жанрів.
- Уміння проводити міжлітературні та міжмистецькі паралелі.
- Здатність виявляти риси взаємовпливу у світовому літературно-мистецькому процесі.
- Уміння використовувати навички літературознавчого аналізу різних типів.
- Здатність здійснювати аналіз та інтерпретацію художніх творів з використанням опанованого теоретичного матеріалу.
- Уміння виконувати самостійні творчі роботи, застосовувати набуті знання.
- Здатність удосконалювати уявлення про оригінальну художню творчість та протилежні їй вияви.
- Уміння виявляти характерні ознаки запозичення, наслідування і моделі власного шляху письменників.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Література Давньої Греції

Тема 1. Долітературний період давньогрецької літератури. Гомерівський період.

Джерела вивчення міфу. Значення терміна «міф». Періодизація давньогрецької міфології. Характерні особливості міфів: фетишизм, анімізм, метаморфізм. Старше покоління богів. Міфи про походження світу. Олімпійські боги. Культ героїв. Три етапи героїзму (етап Геракла, етап Одиссея, етап Персея). Міф як світоглядно-естетичний феномен.

Поєми «Іліада» та «Одіссея» Гомера

Троя міфологічна і реальна. Ідейний зміст поеми «Іліада». Система образів поеми «Іліада».

Сюжет «Одіссеї». Стиль гомерівських поем. Народність Гомера.

Трагедія «Прометей закутий» Есхіла як зразок античної драматургії

Театр і трагедія у часи Есхіла. Віхи життя і творчості Есхіла. Ідейно-художній аналіз трагедії. Новаторство Есхіла.

Образ Прометея у творчості Й. В. Гете, Дж. Г. Байрона, П. Б. Шеллі та в українській поезії (А. Малишко, М. Рильський, П. Тичина).

Софокл – автор трагедії «Едип-цар»

Віхи життя і творчості Софокла. Трагічна концепція людини в трагедіях «Антигона» та «Едип-цар». Проблематика трагедії «Едип-цар». Гуманістичне переосмислення міфу про Едіпа в трагедії Софокла. Роль композиційних засобів у розкритті образів та основної ідеї твору.

Місце трагедії Софокла у світовім мистецтві.

Кредит 2. Театр у Давній Греції

Тема 2. Давньогрецький театр і драматургія. Давня аттична комедія.

Актуальність проблематики комедій Аристофана

Творчий шлях Аристофана. Антивоєнна проблематика п'єс Аристофана. Викриття пороків тогочасного істеблішменту в комедіях «Оси», «Вершники», «Птахи». Історичне значення творчості Аристофана.

Тема 3. Література доби еллінізму та епохи римського панування.

«Порівняльні життєписи» Плутарха та їх історико-літературне значення

Життєпис самого Плутарха. Біографія як жанр грецької літератури. Загальний огляд складу, стилю «Порівняльних життєписів». Образи видатних греків у творі (Александр Македонський, Спартак, Гай Юлій Цезар). Популярність і актуальність ідей Плутарха в пізніші часи: Реформації, XVII, XVIII та XIX століттях.

Кредит 3. Література Давнього Риму

Тема 4. Римська література епохи Республіки. Історико-культурне значення римської літератури. Рання римська література. Творчість Плавта. Лірика Катулла.

Творчість Плавта

Віхи життя і творчості Плавта. Проблематика творів письменника. Пародіювання – улюблений прийом комедіографа. Засоби комічного і сатиричного зображення дійових осіб у комедіях «Скарб», «Хвалькуватий воїн» та «Псевдол».

Тема 5. Римська література доби Імперії. Література часів Августа. Вергілій.

Творчість Горація й Овідія. Антична байка.

Публій Вергілій Марон та його «Енеїда»

Біографія письменника. «Буколіки», «Георгіки». Історія створення, жанр, сюжет, композиція, елліністичний стиль та герої твору. Політичний зміст «Енеїди». Риси протохристиянства в поемі. Світоглядні розбіжності поем «Іліада», «Одіссея» Гомера та «Енеїда» Вергілія (філософія людини, державні цінності, боги і доля, питання провини та відповідальності).

Творчість Горація

Історичні та естетичні передумови формування класицистичного світогляду за часів Принципату. Характеристика філософських та естетичних поглядів Горація. Особливості розробки окремих тем: пошуки внутрішньої свободи; людина і влада; співвідношення індивідуалізму і універсалізму; епікурейство; еротика; природа; міфологія. Погляди Горація на природу мистецтва. Світове значення творчості Горація.

Творчість Овідія

Життєвий та творчий шлях поета. Поема «Метаморфози». Життєва основа, проблематика. Сюжет та композиція «Метаморфоз». Система образів і прийоми їх творення. Порівняльна характеристика філософських та естетичних поглядів Горація та Овідія. Світове значення творчості Овідія.

Біблія та світова література

Біблія: склад, автори, час написання. Протохристиянство і давньоримська література («Енеїда» Вергілія, «До Мельпомени» Горация, традиції сатури, «Золотий осел» Апулея). Теми та образи Старого Заповіту в літературі середньовіччя. Образи Старого і Нового Заповітів в літературі епохи Бароко. Проблема віри та відданості: від Євангелія до творчості поетів-романтиків. Українські видання Святого письма.

Антична байка (творчість Федра і Езопа в порівняльному аспекті)

Байки Езопа: джерела, композиційні особливості, «езопівська мова». Ідейно-художній аналіз байок Езопа: «Вовк та ягня», «Крук і Лисиця», «Хліборобові діти», «Хлібороб і Змія», «Мурашка і Цикада». «Езопівські» та оригінальні байки Федра. Джерела байок Федра «Сократ і Раб», «Помпей і Воїн», «Про Тіберія Цезаря і його Прислужника», «Сімонід, врятований богами». Образ Езопа в байках Федра. Традиції «езопівської байки» у світовій та українській літературі.

3. Рекомендована література

Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс „Історія світової літератури”. URL : <https://mnu.mk.ua/course/index.php?categoryid=257> .
2. Гурдуз А.І. Античний міф очима Кортасара і Борхеса (на матеріалі творів „Царі” і „Дім Астеріона”) // Зарубіжна література в школах України. – Київ, 2007. – № 8. – С. 41-43.
3. Гурдуз А.І. Літературна мінотавріана ХХ - початку ХХІ ст. // Зарубіжна література в школах України. – Київ, 2009. – № 1. – С. 13-17; № 6. – С. 51-56.

Базова

1. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література : Підручник. – Вид. 3-тє, стереотип. – К. : Либідь, 2008. – 718 с. (8 прим. у бібл.).
2. Підлісна Г.Н. Антична література. Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 1992. – 255 с. (15 прим. у бібл.).
3. Антична література: Хрестоматія. – К.: ЦНЛ, 2006. – 956 с.
4. Арістотель. Поетика / Арістотель ; пер. Й. Кобів і Ю. Мушак // Античні поетики. Арістотель. Поетика. Псевдо-Лонгін. Про високе. Гораций. Про поетичне мистецтво. – К. : Грамота, 2007. – С. 27–64.
5. Грейвс Р. Мифы древней Греции / Р. Грейвс ; пер. с англ. К.П. Лукьяненко ; под ред. и с послесл. А.А. Тахо-Годи. – М. : Прогресс, 1992. – 624 с.
6. Ковбасенко Ю. І. Антична література: навч. посіб. – 2-ге вид., розшир. та доповн. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012.
7. Кун М.А. Легенди і міфи Стародавньої Греції. – К.: Мистецтво, 1996. – 480 с.
8. Лісовий І. Античний світ у термінах, іменах і назвах. – К., 1988.
9. Мегела І.П. Історія римської літератури : моногр. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – 320 с.
10. Михед Т.В. Антична література. Греція. Рим : хрестоматія / Т.В. Михед, Ю.В. Якубіна. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 952 с.
11. Прокаєв Ф.І., Кучинський Б.В., Булаховська Ю.Л., Долганов І.В. Зарубіжна література ранніх епох. – К.: Вища школа, 1994. – 405 с.

Допоміжна

Наукова та методична література

1. Антична література : довідник / за ред. С.В.Семчинського. – К. : Либідь, 1993.
2. Боннар А. Греческая цивилизация : в 2 т. – Ростов-на-Дону, 1994. – 448 с.
3. Виндельбанд В. Платон / В. Виндельбанд. – К. : Дніпро, 1993. – 176 с.
4. Геродот. Історії в дев'яти книгах / Геродот ; пер., передм. та прим.А.О.Білецького. – К. : Наукова думка, 1996. – 574 с.
5. Гиленсон Б.А. Античная литература. Древний Рим. – М., 2001.
6. Голан А. Миф и символ. – М.: Русслит, 1993. – 375 с.

7. Голосовкер Я.Э. Логика мифа. – М.: Наука, 1987. – 217 с.
8. Давньогрецька трагедія. – К.: Дніпро, 1981. – 232 с.
9. Давня римська література : в 2 кн. – К.: Грамота, 2000. – 472 с.
10. Давня римська поезія в українських перекладах і переспівах. – Л.: Світ, 2000. – 328 с.
11. Золоте руно. Зібрання перекладів античних поетів. – К.: Веселка, 1985.
12. Княжинський Ю. Нарис історії римської літератури. – Мюнхен, 1961. – 271 с.
13. Корж Н.Г., Луцька Ф.Й. Из скарбниці античної мудрості. – К., 1988.
14. Лосев А.Ф. История античной эстетики. Итоги тысячелетнего развития / А.Ф.Лосев. – М.: Фолио, 2000. – Кн. 1. – 830 с.
15. Лосев А.Ф. Философия. Мифология. Культура. – М., 1991.
16. Мегела І. Елліністична поезія. Антологія. – К.: Видавець Карпенко В.П., 2007. – 380 с.
17. Мегела І., Левко О. Давньогрецька класична лірика. Антологія. – К.: Арістей, 2006. – 400 с.
18. Мегела І. У світі вічних образів. – К.: Видавець Карпенко В.М., 2008. – 392 с.
19. Мелетинский Е.М. Поэтика мифа. – М., 1995.
20. Микитенко Ю. Антична спадщина і становлення нової української літератури. – К., 1991.
21. Морева-Вулих Н.В. Римский классицизм: творчество Вергилия, лирика Горация / Н. В. Морева-Вулих. – СПб.: Акад. проект, 2000. – 270 с.
22. Найдыш В. Философия мифологии: От античности до эпохи романтизма. – М.: Гардарики, 2002. – 554 с.
23. Нямцу А. Миф. Легенда. Литература: (теоретические аспекты функционирования) : моногр. – Черновцы: Рута, 2007. – 520 с.
24. Підлісна Г.Н. Світ античної літератури. – К.: Наукова думка, 1989. – 168 с.
25. Радциг С.И. История древнегреческой литературы. – М., 1982.
26. Содомора А. Дві барви часу Публія Овідія Назона / А. Содомора // Овідій. Любовні елегії. Мистецтво кохання. Скорботні елегії / Овідій; пер. з лат., передм. і комент. А. Содомори. – К.: Основи, 1999. – С. 5–29.
27. Содомора А. Жива античність / А. Содомора. – Львів: Срібне слово, 2008. – 181 с.
28. Содомора А. Співець одвічних перевтілень / А. Содомора // Публій Овідій Назон. Метаморфози / Публій Овідій Назон пер. з лат., передм. та прим. А. Содомори. – К.: Дніпро, 1985. – С. 5–14.
29. Содомора А. Драматургічна майстерність Есхіла / А. Содомора // Есхіл. Трагедії / Есхіл. – К.: Дніпро, 1990. – С. 5–20.
30. Содомора А. У ритмах елегійного двовірша / А. Содомора // Римська елегія. Галл. Тібул. Проперцій. Овідій / пер. з лат. А. Содомора. – Львів: Літопис, 2009. – С. 7–34.
31. Сулима В. Біблія і українська література. – К.: Освіта, 1998. – С. 183-219, 224-232.
32. Турган О.Д. Українська література кінця ХІХ - початку ХХ ст. і античність: (Шляхи сприйняття і засвоєння) / НАН України. Ін-т л-ри ім. Т.Г.Шевченка. – К., 1995. – 175 с.
33. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку ХІХ ст.: Іст.-естет. нарис. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2007. – 360 с.
34. Шанін Ю.В. Міфи і люди Олімпії. – К., 1980.
35. Шах-Майстренко М.І. Шевченко і антична література / М.І. Шах-Майстренко. – К.: Фахівець, 1999. – 293 с.

Довідкова література

1. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Золоті литаври, 2001. – 636 с.
2. Лесин В. М. Словник літературознавчих термінів / В. М. Лесин, О. С. Полинєць. – К.: Рад. шк., 1971. – 486 с.
3. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. – Т.1. – К.: Академія, 2007. – 608 с.
4. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. – Т. 2. – К.: Академія, 2007. – 624 с.

Електронні ресурси

- Електронна бібліотека «Джерело»: <http://ukrlib.com>
- Бібліотека українського центру: <http://ukrcenter.com>
- Національна бібліотека України з віртуальною бібліографічною довідкою:

<http://chl.kiev.ua>

- Сайт <http://philolog.in.ua>

Інформаційні ресурси

1. Посилання на сайти викладача: <https://mnu.mk.ua/course/index.php?categoryid=257> .
  - Пашенко В.І., Пашенко Н.І. Антична література : Підручник. – Вид. 3-тє, стереотип. – К. : Либідь, 2008. – 718 с. (8 прим. у бібл.).
  - Підлісна Г.Н. Антична література. Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 1992. – 255 с. (15 прим. у бібл.).
2. Електронні підручники, статті:
  - Електронна бібліотека «Джерело»: <http://ukrlib.com>
  - Бібліотека українського центру: <http://ukrcenter.com>
  - Національна бібліотека України з віртуальною бібліографічною довідкою: <http://chl.kiev.ua>
  - Сайт <http://philolog.in.ua>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

5. Засоби діагностики успішності навчання:

виконання усних / письмових / комбінованих, тестових завдань; проведення контрольної роботи (КР); написання повідомлень, рефератів тощо.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова
5 вересня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Українська мова та література;

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 «Філологія»

035.01 українська мова та література

освітня програма Українська мова і література

2017–2018 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія світової літератури» для студентів спеціальностей 014 Середня освіта, 035 Філологія, шифр спеціальностей 014.01 Середня освіта (Українська мова і література). Редагування освітніх видань; Мова і література (англійська); 035.01 Філологія (Українська мова та література).

Розробник: Гурдуз Андрій Іванович, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент _____ (Гурдуз А. І.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «28» серпня 2017 р.

Завідувач кафедри _____ (Філатова О. С.)

«28» серпня 2017 р.

Опис навчальної дисципліни

1.1. Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень (ступінь)	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка; 03 Гуманітарні науки	Нормативна	
	Спеціальність 014 «Середня освіта»; 035 «Філологія»		
Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат, аналіз художніх творів	014.01 Середня освіта (Українська мова і література); 035.01 українська мова та література	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90		1	
		Семестр	
		1	
		Лекції	
		10	
		Практичні, семінарські	
		20	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60	
		Вид контролю: залік	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 8	Ступінь бакалавра		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 90 год.: 30 год. – аудиторні заняття, 60 год. – самостійна робота (33,3% / 76,7%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета курсу: ознайомити студентів з найвагомішими творчими здобутками і тенденціями розвитку літературного процесу античності; законами естетики і поетики названого мистецького періоду, акцентуючи увагу на аспектах традиції й новаторства, міжлітературних зв'язках; посилювати акцент щодо питань розвитку художньої свідомості, майстерності, естетичного і морального потенціалу літератури античності, рецепції її мистецьких набутків вітчизняною культурно-літературною системою;

виховання у студентів почуття власної гідності, потреби в читанні, інтерес до художнього слова, формування естетичних смаків, високої загальної та читацької культури.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів з найвагомішими творчими здобутками літератури періоду античності;
- закріпити знання літературознавчих понять;
- розкрити характерні особливості індивідуального стилю митців;
- вдосконалювати вміння студентів аналізувати й зіставляти художні твори та явища всього жанрово-видового спектру;
- підвищувати рівень знань студентів із світової культури і літератури вказаного періоду;
- забезпечити максимально повне володіння студентами фактичним матеріалом з курсу, а також їх термінологічну грамотність;
- спрямовувати увагу на ознайомлення з кращими зразками перекладів творів світового письменства українською мовою та з творчістю майстрів художнього перекладу;
- формувати вміння та навички практики наукової роботи студентів під час виконання ними рефератів і доповідей з питань, відведених на самостійне опрацювання, тощо;
- розвивати художній смак і творчу уяву студентів.

Передумови для вивчення дисципліни: обізнаність із предметною галуззю та розуміння професійної діяльності; вміння здійснювати аналіз зарубіжних художніх творів жанро-видового спектру, оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом літературознавства. Курсу «Історія світової літератури» властиві зв'язки з теоретичними та спеціальними теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклу – «Методологія та організація наукових досліджень», «Історія української літератури», «Теорія літератури».

– Робоча програма навчальної дисципліни складається з 3-х кредитів.

Результати навчання:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- уміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом літературознавства; здійснювати літературознавчий аналіз художніх творів світової літератури;
- здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі філології та динаміки її розвитку;
- здатність проведення досліджень на належному рівні.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальні компетентності:

- Здатність до навчання.
- Здатність працювати самостійно, готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень.
- Здатність до аналізу і синтезу.
- Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- Здатність застосовувати знання на практиці.

II. Фахові компетентності:

- Знання складові літературного процесу античності, визначальні явища і жанри цього мистецького періоду.
- Здатність визначати риси поетики творів античності; теоретичні аспекти функціонування відповідної термінології, наводити приклади втілення в конкретних художніх текстах.
- Уміння висловлювати особисте ставлення до проблем, що порушуються в художніх творах, аргументувати свою точку зору прикладами і цитатами з текстів; пояснювати соціоісторичні, культурно-філософські та естетичні чинники розвитку художньої літератури.
- Знання термінологічний апарат навчальної дисципліни.
- Володіння навичками аналізу літературних творів у єдності змісту та форми.
- Знання закономірності пошуків засобів художньої виразності, естетичних орієнтирів доби.
- Уміння встановлювати співвідношення загальних явищ літературного процесу зі специфікою окремих видів та жанрів.
- Уміння проводити міжлітературні та міжмистецькі паралелі.
- Здатність виявляти риси взаємовпливу у світовому літературно-мистецькому процесі.
- Уміння використовувати навички літературознавчого аналізу різних типів.
- Здатність здійснювати аналіз та інтерпретацію художніх творів з використанням опанованого теоретичного матеріалу.
- Уміння виконувати самостійні творчі роботи, застосовувати набуті знання.
- Здатність удосконалювати уявлення про оригінальну художню творчість та протилежні їй вияви.
- Уміння виявляти характерні ознаки запозичення, наслідування і моделі власного шляху письменників.

2. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Література Давньої Греції

Тема 1. Долітературний період давньогрецької літератури. Гомерівський період.

Джерела вивчення міфу. Значення терміна «міф». Періодизація давньогрецької міфології. Характерні особливості міфів: фетишизм, анімізм, метаморфізм. Старше покоління богів. Міфи про походження світу. Олімпійські боги. Культ героїв. Три етапи героїзму (етап Геракла, етап Одиссея, етап Персея). Міф як світоглядно-естетичний феномен.

Поєми «Іліада» та «Одиссея» Гомера

Троя міфологічна і реальна. Ідейний зміст поеми «Іліада». Система образів поеми «Іліада».

Сюжет «Одиссеї». Стиль гомерівських поем. Народність Гомера.

Трагедія «Прометей закутий» Есхіла як зразок античної драматургії

Театр і трагедія у часи Есхіла. Віхи життя і творчості Есхіла. Ідейно-художній аналіз трагедії. Новаторство Есхіла.

Образ Прометея у творчості Й. В. Гете, Дж. Г. Байрона, П. Б. Шеллі та в українській поезії (А. Малишко, М. Рильський, П. Тичина).

Софокл – автор трагедії «Едип-цар»

Віхи життя і творчості Софокла. Трагічна концепція людини в трагедіях «Антигона» та «Едип-цар». Проблематика трагедії «Едип-цар». Гуманістичне переосмислення міфу про Едіпа в трагедії Софокла. Роль композиційних засобів у розкритті образів та основної ідеї твору.

Місце трагедії Софокла у світовім мистецтві.

Кредит 2. Театр у Давній Греції

Тема 2. Давньогрецький театр і драматургія. Давня аттична комедія.

Актуальність проблематики комедій Аристофана

Творчий шлях Аристофана. Антивоєнна проблематика п'єс Аристофана. Викриття пороків тогочасного істеблішменту в комедіях «Оси», «Вершники», «Птахи». Історичне значення творчості Аристофана.

Тема 3. Література доби еллінізму та епохи римського панування.

«Порівняльні життєписи» Плутарха та їх історико-літературне значення

Життєпис самого Плутарха. Біографія як жанр грецької літератури. Загальний огляд складу, стилю «Порівняльних життєписів». Образи видатних греків у творі (Александр Македонський, Спартак, Гай Юлій Цезар). Популярність і актуальність ідей Плутарха в пізніші часи: Реформації, XVII, XVIII та XIX століттях.

Кредит 3. Література Давнього Риму

Тема 4. Римська література епохи Республіки. Історико-культурне значення римської літератури. Рання римська література. Творчість Плавта. Лірика Катулла.

Творчість Плавта

Віхи життя і творчості Плавта. Проблематика творів письменника. Пародіювання – улюблений прийом комедіографа. Засоби комічного і сатиричного зображення дійових осіб у комедіях «Скарб», «Хвалькуватий воїн» та «Псевдол».

Тема 5. Римська література доби Імперії. Література часів Августа. Вергілій.

Творчість Горація й Овідія. Антична байка.

Публій Вергілій Марон та його «Енеїда»

Біографія письменника. «Буколіки», «Георгіки». Історія створення, жанр, сюжет, композиція, елліністичний стиль та герої твору. Політичний зміст «Енеїди». Риси протохристиянства в поемі. Світоглядні розбіжності поем «Іліада», «Одіссея» Гомера та «Енеїда» Вергілія (філософія людини, державні цінності, боги і доля, питання провини та відповідальності).

Творчість Горація

Історичні та естетичні передумови формування класицистичного світогляду за часів Принципату. Характеристика філософських та естетичних поглядів Горація. Особливості розробки окремих тем: пошуки внутрішньої свободи; людина і влада; співвідношення індивідуалізму і універсалізму; епікурейство; еротика; природа; міфологія. Погляди Горація на природу мистецтва. Світове значення творчості Горація.

Творчість Овідія

Життєвий та творчий шлях поета. Поема «Метаморфози». Життєва основа, проблематика. Сюжет та композиція «Метаморфоз». Система образів і прийоми їх творення. Порівняльна характеристика філософських та естетичних поглядів Горація та Овідія. Світове значення творчості Овідія.

Біблія та світова література

Біблія: склад, автори, час написання. Протохристиянство і давньоримська література («Енеїда» Вергілія, «До Мельпомени» Горація, традиції сатури, «Золотий осел» Апулея). Теми та образи Старого Заповіту в літературі середньовіччя. Образи Старого і Нового Заповітів в літературі епохи Бароко. Проблема віри та відданості: від Євангелія до творчості поетів-романтиків. Українські видання Святого письма.

Антична байка (творчість Федра і Езопа в порівняльному аспекті)

Байки Езопа: джерела, композиційні особливості, «езопівська мова». Ідейно-художній аналіз байок Езопа: «Вовк та ягня», «Крук і Лисиця», «Хліборобові діти», «Хлібороб і Змія», «Мурашка і Цикада». «Езопівські» та оригінальні байки Федра. Джерела байок Федра «Сократ і Раб», «Помпей і Воїн», «Про Тіберія Цезаря і його Прислужника», «Сімонід, врятований богами». Образ Езопа в байках Федра. Традиції «езопівської байки» у світовій та українській літературі.

3. Структура навчальної дисципліни Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин				
	Усьо- го	у тому числі			
		л	п	конс	ср
1	2	3	4	5	6
Кредит 1. Література Давньої Греції					
Тема 1. Долітературний період давньогрецької літератури. Гомерівський період.	30	4	4		22
Усього за кредит 1	30	4	4		22
Кредит 2. Театр у Давній Греції					
Тема 2. Давньогрецький театр і драматургія. Давня аттична комедія.	15	1	4		10
Тема 3. Література доби еллінізму та епохи римського панування.	15	1	2		12
Усього за кредит 2	30	2	6		22
Кредит 3. Література Давнього Риму					
Тема 4. Римська література епохи Республіки. Історико-культурне значення римської літератури. Рання римська література. Творчість Плавта. Лірика Катулла.	11	1	4		6
Тема 5. Римська література доби Імперії. Література часів Августа. Вергілій. Творчість Горація й Овідія. Антична байка.	19	3	6		10
Усього за кредит 3	30	4	10		16
Усього	90	10	20		60

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1. Література Давньої Греції.	
1.	Давньогрецька міфологія	2
2.	Поєми «Іліада» й «Одіссея» Гомера.	2
	Кредит 2. Театр у Давній Греції	
3	“Прометей закутий” Есхіла як зразок давньогрецької трагедії.	2
4.	Класична трагедія: Софокл, Еврипід	2
5.	Актуальність проблематики комедій Аристофана	2
	Кредит 3. Література Давнього Риму	
6.	Мистецька майстерність Плавта	2
7.	Творчість Публія Вергілія Марона	2
8.	Творчість Горація	2
9.	Овідій – співець кохання	2
10.	„Матричність” античної байки (Езоп і Федр)	2
	Усього	20

4. Самостійні роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Кредит 1. Література Давньої Греції	
1	Давньогрецький міф: трактування в історії і сучасність (аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді)	8
2	Антична міфологія і театр	6
3	„Ліада” й „Одиссея” Гомера та „Прометей закутий” Есхіла в літературі й мистецтві (аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді; електронний каталог)	8
	Кредит 2. Театр у Давній Греції	
4	Менандр як представник нової аттичної комедії (підготовка доповіді)	6
5	Аристотель – учень Платона (доповідь)	4
6	Давньогрецький роман: особливості проблемно-тематичного комплексу і поетики (аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді)	6
7	Наукова проза Давньої Греції (аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді)	6
	Кредит 3. Література Давнього Риму	
8	Своєрідність творчості Марціала, Ювенала й Апулея (аналітичний огляд визначених питань: письмові відповіді)	4
9	Лірика Катулла (доповідь, поезії напам'ять)	6
10	Еволюція байки (медіапрезентація)	6
	Всього	60

9. Індивідуальні завдання

Реферат, художній аналіз творів різних жанрів, виконання творчих завдань, добір ілюстративного матеріалу.

10. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Відповідно розподіл балів, які отримують студенти за 3 крд.

Поточне тестування та самостійна робота			Контрольні роботи	Екзамен	Накопичувальні бали/ Сума
Крд.1	Крд.2	Крд.3	2*50 = 100	120	300/100
27	26	27			

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Оцінка виставляється відповідно до чинного положення за чотирибальною системою, "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно".

1. "Відмінно".

Студент володіє набутими знаннями та використовує їх для вирішення нової навчальної проблеми. Оцінка „відмінно” передбачає повні відповіді на всі запропоновані в програмі питання з наведенням необхідних теоретико-методологічних передумов, вираженим творчим підходом до вирішення проблеми, зазначенням прикладів, які б ілюстрували відповідний аспект певного питання. Студент виявляє розуміння історико-літературних явищ і процесів; робить аргументовані висновки; характеризує історико-літературні явища і процеси, використовуючи різні джерела інформації. Вміє:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- застосовувати правила, методи, принципи, закони у конкретних ситуаціях;
- аналізувати й оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати;
- викладати матеріал на папері логічно, послідовно, системно і повно;
- аргументовано висловлювати свої думки, вміти формулювати висновки;
- виявляти творчий підхід до виконання завдань;
- правильно оформити письмову роботу.

2. "Добре".

Студент у достатній мірі оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти, формулює та обґрунтовує нескладні висновки; може дати порівняльну характеристику літературних явищ, дає визначення поняттям; самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки явищ і процесів; може узагальнювати й застосовувати знання, але припускається певних негрубих помилок чи неточностей у відповідях, не ілюструє свої відповіді прикладами. У роботі виконано переважну більшість поставлених завдань (не менш як дві третини), виявлено належні знання, вміння й навички порівняльного вивчення художніх творів.

3. "Задовільно".

Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, вміє застосовувати знання у стандартних ситуаціях. Студент самостійно відтворює фактичний матеріал теми; може дати стислу характеристику мовному або літературному явищу (за алгоритмом); правильно вживає літературознавчі терміни. Студент володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно.

У роботі виконано не менш як одну третину поставлених завдань, коли студент володіє основами літературознавчого зіставлення і не може на практиці застосувати теоретичні знання, навести приклади обговорюваних у роботі мистецьких явищ і процесів; проводить можливі й переважно (частково) правильні зіставлення творів чи інших явищ міжлітературного процесу і не демонструє при цьому певні теоретичні знання.

4. "Незадовільно".

Студент не володіє навчальним матеріалом, не зміг виконати жодного з поставлених питань, не володіє теоретичними знаннями і практичними вміннями компаративного аналізу художніх творів.

При оцінюванні контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- а) оцінка «відмінно» ставиться за правильне виконання всіх завдань;
- б) оцінка «добре» ставиться за виконання 75 % усіх завдань;
- в) оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- г) оцінка «незадовільно» ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

Ці оцінки трансформуються в рейтингові бали у такий спосіб:

- “5” – 45-50 балів;
- “4” – 38-44 бали;
- “3” – 25-37 балів;
- “2” – 1-24 балів

9. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Усний виклад матеріалу, проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, порівняльний аналіз, виразне читання текстів.

12. Рекомендована література

Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс „Історія світової літератури”. URL : <https://mnu.mk.ua/course/index.php?categoryid=257> .
2. Гурдуз А.І. Античний міф очима Кортасара і Борхеса (на матеріалі творів „Царі” і „Дім Астеріона”) // Зарубіжна література в школах України. – Київ, 2007. – № 8. – С. 41-43.
3. Гурдуз А.І. Літературна мінотавріана ХХ - початку ХХІ ст. // Зарубіжна література в школах України. – Київ, 2009. – № 1. – С. 13-17; № 6. – С. 51-56.

Базова

1. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література : Підручник. – Вид. 3-тє, стереотип. – К. : Либідь, 2008. – 718 с. (8 прим. у бібл.).
2. Підлісна Г.Н. Антична література. Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 1992. – 255 с. (15 прим. у бібл.).
3. Антична література: Хрестоматія. – К.: ЦНЛ, 2006. – 956 с.
4. Арістотель. Поетика / Арістотель ; пер. Й. Кобів і Ю. Мушак // Античні поетики. Арістотель. Поетика. Псевдо-Лонгін. Про високе. Горацій. Про поетичне мистецтво. – К. : Грамота, 2007. – С. 27–64.
5. Грейвс Р. Мифы древней Греции / Р. Грейвс ; пер. с англ. К.П. Лукьяненко ; под ред. и с послесл. А.А. Тахо-Годи. – М. : Прогресс, 1992. – 624 с.
6. Ковбасенко Ю. І. Антична література: навч. посіб. – 2-ге вид., розшир. та доповн. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012.
7. Кун М.А. Легенди і міфи Стародавньої Греції. – К.: Мистецтво, 1996. – 480 с.
8. Лісовий І. Античний світ у термінах, іменах і назвах. – К., 1988.
9. Мегела І.П. Історія римської літератури : моногр. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – 320 с.
10. Михед Т.В. Антична література. Греція. Рим : хрестоматія / Т.В. Михед, Ю.В. Якубіна. –

К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 952 с.

11. Прокаєв Ф.І., Кучинський Б.В., Булаховська Ю.Л., Долганов І.В. Зарубіжна література ранніх епох. – К.: Вища школа, 1994. – 405 с.

Допоміжна

Наукова та методична література

1. Антична література : довідник / за ред. С.В.Семчинського. – К. : Либідь, 1993.
2. Боннар А. Греческая цивилизация : в 2 т. – Ростов-на-Дону, 1994. – 448 с.
3. Виндельбанд В. Платон / В. Виндельбанд. – К. : Дніпро, 1993. – 176 с.
4. Геродот. Історії в дев'яти книгах / Геродот ; пер., передм. та прим. А.О.Білецького. – К. : Наукова думка, 1996. – 574 с.
5. Гиленсон Б.А. Античная литература. Древний Рим. – М., 2001.
6. Голан А. Миф и символ. – М.: Русслит, 1993. – 375 с.
7. Голосовкер Я.Э. Логика мифа. – М.: Наука, 1987. – 217 с.
8. Давньогрецька трагедія. – К.: Дніпро, 1981. – 232 с.
9. Давня римська література : в 2 кн. – К.: Грамота, 2000. – 472 с.
10. Давня римська поезія в українських перекладах і переспівах. – Л.: Світ, 2000. – 328 с.
11. Золоте руно. Зібрання перекладів античних поетів. – К. : Веселка, 1985.
12. Княжинський Ю. Нарис історії римської літератури. – Мюнхен, 1961. – 271 с.
13. Корж Н.Г., Луцька Ф.Й. Из скарбниці античної мудрості. – К., 1988.
14. Лосев А.Ф. История античной эстетики. Итоги тысячелетнего развития / А.Ф.Лосев. – М. : Фолио, 2000. – Кн. 1. – 830 с.
15. Лосев А.Ф. Философия. Мифология. Культура. – М., 1991.
16. Мегела І. Елліністична поезія. Антологія. – К. : Видавець Карпенко В.П., 2007. – 380 с.
17. Мегела І., Левко О. Давньогрецька класична лірика. Антологія. – К.: Арістей, 2006. – 400 с.
18. Мегела І. У світі вічних образів. – К. : Видавець Карпенко В.М., 2008. – 392 с.
19. Мелетинский Е.М. Поэтика мифа. – М., 1995.
20. Микитенко Ю. Антична спадщина і становлення нової української літератури. – К., 1991.
21. Морева-Вулих Н.В. Римский классицизм: творчество Вергилия, лирика Горация / Н. В. Морева-Вулих. – СПб. : Акад. проект, 2000. – 270 с.
22. Найдыш В. Философия мифологии: От античности до эпохи романтизма. – М.: Гардарики, 2002. – 554 с.
23. Нямцу А. Миф. Легенда. Литература: (теоретические аспекты функционирования) : моногр. – Черновцы: Рута, 2007. – 520 с.
24. Підлісна Г.Н. Світ античної літератури. – К. : Наукова думка, 1989. – 168 с.
25. Радциг С.И. История древнегреческой литературы. – М., 1982.
26. Содомора А. Дві барви часу Публія Овідія Назона / А. Содомора // Овідій. Любовні елегії. Мистецтво кохання. Скорботні елегії / Овідій ; пер. з лат., передм. і комент. А. Содомори. – К. : Основи, 1999. – С. 5–29.
27. Содомора А. Жива античність / А. Содомора. – Львів : Срібне слово, 2008. – 181 с.
28. Содомора А. Співець одвічних перевтілень / А. Содомора // Публій Овідій Назон. Метаморфози / Публій Овідій Назон пер. з лат., передм. та прим. А.Содомори. – К. : Дніпро, 1985. – С. 5–14.
29. Содомора А. Драматургічна майстерність Есхіла / А. Содомора // Есхіл. Трагедії / Есхіл. – К. : Дніпро, 1990. – С. 5–20.
30. Содомора А. У ритмах елегійного двовірша / А. Содомора // Римська елегія. Галл. Тібул. Проперцій. Овідій / пер. з лат. А.Содомора. – Львів : Літопис, 2009. – С. 7–34.
31. Сулима В. Біблія і українська література. – К.: Освіта, 1998. – С. 183-219, 224-232.
32. Турган О.Д. Українська література кінця ХІХ - початку ХХ ст. і античність: (Шляхи сприйняття і засвоєння) / НАН України. Ін-т л-ри ім. Т.Г.Шевченка. – К., 1995. – 175 с.
33. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку ХІХ ст.: Іст.-естет. нарис. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2007. – 360 с.
34. Шанін Ю.В. Міфи і люди Олімпії. – К., 1980.

35. Шах-Майстренко М.І. Шевченко і антична література / М.І. Шах-Майстренко. – К. : Фахівець, 1999. – 293 с.

Довідкова література

1. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці : Золоті литаври, 2001. – 636 с.
2. Лесин В. М. Словник літературознавчих термінів / В. М. Лесин, О. С. Полинець. – К. : Рад. шк., 1971. – 486 с.
3. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. – Т.1. – К. : Академія, 2007. – 608 с.
4. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І.Ковалів]. – Т. 2. – К. : Академія, 2007. – 624 с.

Електронні ресурси

- Електронна бібліотека «Джерело»: <http://ukrlib.com>
- Бібліотека українського центру: <http://ukrcenter.com>
- Національна бібліотека України з віртуальною бібліографічною довідкою: <http://chl.kiev.ua>
- Сайт <http://philolog.in.ua>

Інформаційні ресурси

1. Посилання на сайти викладача: <https://mnu.mk.ua/course/index.php?categoryid=257> .
– Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література : Підручник. – Вид. 3-тє, стереотип. – К. : Либідь, 2008. – 718 с. (8 прим. у бібл.).
– Підлісна Г.Н. Антична література. Навчальний посібник. – К.: Вища школа, 1992. – 255 с. (15 прим. у бібл.).